

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 11. februarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 18.

Obrtno-zadružni nadzornik Založnik:

Obrtno pospeševanje v Sloveniji.

Obrtniški stan je za dobro urejeno državo prav tako važen, kakor kmečki. V tem spoznanju je bivša avstro-ogrska država organizirala leta 1892 na Dunaju obrtno-pospeševalno službo in z naredbo ministrstva za javna dela z dne 24. septembra 1910, državnega zakona številka 175, ustanovila poseben obrtno-pospeševalni urad na Dunaju kot posvetovalen organ ministrstva v vseh obrtno-gospodarskih in obrtno-tehničnih vprašanjih.

Sledile so ustanovitve obrtno-pospeševalnih zavodov v posameznih deželah. Ob izbruhu svetovne vojne leta 1914 je delovalo 22 obrtno-pospeševalnih zavodov v 15 deželah bivše Avstrije. Deželni zavodi so se večinoma ustanovljali po inicijativi deželnih oblastev, katerim so bili tudi podrejeni, so pa v okviru določenega področja in odobrenega letnega proračuna bili povsem avtonomi. Stroške so krili deloma iz lastnih dohodkov in prispevkov javnih in zasebnih činiteljev, večinoma pa z dokladami na obrtni davek, ki so se pobirale obenem z dokladi za trgovsko-obrtno zbornice. Delokrog je določal organizacijski statut; notranje poslovanje pa je bilo v rokah posebnega kuratorija, izvrševalnega odbora in ravnatelja zavoda.

Na teritoriju naše države je obstojal do prevrata samo Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani, ustanovljen dne 30. junija 1910; v ostalih delih države takih institucij ni bilo. Z naredbo narodne vlade z dne 20. januarja 1919 se je ta zavod preosnoval v Urad za pospeševanje obrti države SHS in je z uredbo o organizaciji ministrstva za trgovino in industrijo z dne 30. aprila 1919 avtomatično prešel v pristojnost tega ministrstva. Istočasno se je delokrog urada razširil na celo Slovenijo. S 1. decembrom 1920 je pričela poslovati ekspozitura v Celju, ki je sedež bil s 1. avgustom 1925 prenešen v Maribor. V državnih proračunih se navaja mariborski urad kot samostojen; dejansko pa popolne samostojnosti nikdar ni bil deležen, ker se je kredit dovoljeval le skupno za oba slovenska urada in deloma celo skupno s centralnim beograjskim zavodom in bi proporcionalna delitev kredita nobenemu uradu ne bila omogočala popolnega dela, mariborskemu še pa prav posebno ne, ker se navzlic številnim predlogom ni odobrila nastavitve najpotrebnejšega učnega osebja, vodji urada pa so že ob ustanovitvi bili poverjeni tudi posli zadružnega inštruktorata v slovenskem delu bivše Štajerske, Koroške in v Prekmurju, pozneje zadružnega nadzorništva na področju bivše mariborske oblasti.

V notranjem ustroju ljubljanskega urada se je po teh reformah v bistvu spremenilo le to, da je breme vzdrževanja — izvzemši skromne lastne dohodke — v celoti prevzela država na sebe, posle prejšnjega kuratorija pa je dne 25. aprila prevzel po bivšem oddelku ministrstva za trgovino in industrije imenovani obrtni svet, ki so ga predstavljali: obrtna referenta pri velikih županijah, ravnatelj urada, obrtno-zadružni nadzornik ljubljanske in mariborske oblasti, ravnatelj srednje tehnične šole, oba inšpektorja dela, zastopnik trgovsko-obrtno zbornice in po 5 zastopnikov ljubljanske in mariborske zveze obrtnih zadrug. V mariborskem uradu se tak

osvet nikdar ni imenoval, bi pa v očigled pomanjkanju denarnih sredstev za kritje materialnih potrebščin tudi ne bil mogel dosti koristiti.

Z zakonom z 19. aprila 1922 se je ustanovil Državni zavod za pospeševanje industrije in obrtništva v Beogradu, ki je tudi po reformi notranje uprave kraljevine ostal pod neposredno upravo in nadzorstvom ministra za trgovino in industrijo, med tem, ko so uradi v banovinah, ki so bili poprej zamišljeni kot oblastne ustanove centralnega zavoda, z zakonom o banki upravi prešli v ustroj odseka za trgovino, obrt in industrijo pri banki upravi.

Z odredbo bana Dravske banovine z dne 29. septembra 1929, VIII, številka 498/2, se za področje prejšnje mariborske oblasti (brez Medjimurja) v številni srez Laško iz bivše ljubljanske oblasti ustanovi sekcija za pospeševanje obrta, ki ima svoj sedež v Mariboru in je dodeljena srezkemu načelniku za Maribor levi breg.

Delokrog obrtno-pospeševalnih institucij je okvirno predpisan v dotičnih organizacijskih pravilnikih: »Urad naj v obče stremi za tem, da kulturno dvigne samostojni obrtniški stan. Oziroma naj se na posebne gospodarske potrebe malega in domačega obrta, v številni veleobrti, ter skuša zadoščati svoji nalogi bodisi z lastnimi prireditvami bodisi s tesnim združevanjem državnega obrtnega pospeševanja z enakim delovanjem avtonomnih činiteljev.«

V detajlih narekujejo pospeševalno delo vsakdanje prilike. Nezadostna šolska ali strokovna izobrazba, pomanjkanje gmotnih sredstev, napačna kalkulacija, slaba reklama, močna konkurenca so najpogostejši vzroki za propadanje obrtov. Mali obrtnik ne more slediti hitremu napredku tehnike; manjka mu časa in denarja. Odpornih sredstev je nebroj: pomoč pri nabavi surovin in tehničnih pripomočkov za povečano produkcijo, zboljšanje in pocenitev izdelkov, organizacija prodaje, gospodarsko združevanje, nabava cenene kredita, uvajanje pravnega trgovskega poslovanja, prirejanje strokovnih mojsterskih in pomočniških tečajev in razstav, poučevanje v izkoriščanju modernih tehničnih sredstev in racionalni izrabi materiala, vse to pospešuje produkcijo in trgovino enako kakor dobre vaje niške šole, nadaljevalna izobrazba mladega naraščanja v velikih inozemskih obratih in učnih zavodih, ustanavljanje knjižnic, projektiranje vzornih delavnic in industrijskih naprav, poučna predavanja in še marsikaj drugega. Kdor pozna razmere v stroki in kraju, bo lahko našel najučinkovitejše od pomočeno sredstvo.

Podržavljenju obrtno-pospeševalnega dela kaže brez dvoma na razveseljivo dejstvo, da se poklicani državni krmilarji zavedajo važnosti obrtniškega stanu za državo in pomena zboljšane in povečane industrijske produkcije in dobro razvite trgovine za splošno narodno blagostanje. Isto spoznanje vidim tudi v ustanovitvi državne obrtne banke, katere naj »zalaga obrtnike s čim ugodnejšim kreditom in podpira ustanavljanje obrtniških zadrug in njihov kreditiranje«. V obeh akcijah pa smo običajni na pol poti, vsled česar ne ena ne druga naštetih ustanov ne izkazuje dovolj vidnih uspehov katere je naš

privrednik upravičeno pričakoval od njih.

Ako storimo korak naprej in olajšamo za malega človeka dobavo kredita s tem, da jamstvo prevzame država, banovina, zbornica eventualno skupno s pristojno občino, in ako se vsaj za — mala posojila do 10.000 Din zmanjša tudi obrestna mera, se bo ugodni vpliv delovanja Državne obrtne banke ne le na gromotno stanje domačih producentov in trgovcev, marveč v našem narodnem gospodarstvu sploh v kratki dobi pokazal v čisto drugi meri. V obrtno-pospeševalnem delu tiči v vzdrževanju uradov in strokovnega uradništva gotovo dragocen prispevek države; toda ta državna pomoč vključ marljivosti in požrtvovalnosti uradništva ne more voditi do tako povoljnih rezultatov, kakoršni bi se morali pokazati, ako bi bilo dovolj kritja za materialne izdatke. Razdelitev kredita 185.000 Din za mojsterske tečaje vseh strok, učni material v šolah in vzornih delavnicah, honorar učnih moči, učila, potne stroške učiteljev, inštruktorjev in mojstrov, prirejanje razstav — na celo državo je težko izvedljiva; ravno to velja v celi Sloveniji. Produktivni izdatki se morajo dvigniti do take višine, da bo mogoče aktivnost obrtno-pospeševalnih institucij vsaj v sedanjem, sicer še tudi nepopolnem ustroju v polni meri izkoristiti, potem se bo v te svrhe vložen kapital lahko bogato obrestoval.

Prispevki nedržavnih korporacij so izostali v tistem trenutku, ko je ljubljanski obrtno-pospeševalni zavod prešel v državno upravo. Poskusi, pritegniti merodajne pokrajinske činitelji k delnemu kritju najnujnejših materialnih izdatkov obrtnega pospeševanja, nimajo vspeha niti z ome-

jitvijo, da sami določajo ali kontrolirajo porabo svojih prispevkov. Celo subvencija 26.000 Din, ki jo je mariborska oblastna skupščina v proračunu za 1928 izrecno odobrila mariborskemu obrtno-pospeševalnemu uradu, je ostala samo na papirju. Za človeka, ki presoja vsako občekoristno delo po vsebini in ne po osebi prirediteljevi, so taki pojavi nekoliko razumljivi le ob upoštevanju dejstva, da načeloma nikdo prostovoljno ne podpira ekonomično močnejšega. Mnogo bolj nerazumljivo je, če obrtne in trgovske nadaljevalne šole ne morejo priti do subvencije iz državnih sredstev zgolj radi tega, ker niso državne ustanove.

Napačen pa bi bil zaključek, da so naše pokrajinske samouprave z odklonitvijo subvencij hotele dokumentirati svoj desintereselement na obrtnem pospeševanju. Vsaj je baš mariborska oblastna samouprava v proračunu za 1929 za pospeševanje obrti, trgovine in industrije odobrila postavko Din 286.000, mariborska mestna občina je sklenila prispevati k vzdrževanju avtonomnega obrtno-pospeševalnega zavoda letno 50.000 Din, a v Ljubljani sta na eni strani Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, na drugi oblastna samouprava šli na delo, da ustanovita vsaka svoj obrtno-pospeševalni zavod. V obrtnem pospeševanju je nenadoma nastala praveca tekma in se je že na posebni enketi vršilo poslovanje o ustanovitvi ljubljanske in mariborske obrtno-pospeševalne centrale, da se prepreči kolizija. Z ukinitvijo oblastnih samouprav je sicer načrt oblastnega zavoda padel v vodo, ostala pa je in se prav zadovoljivo razvija zbornična akcija.

(Konec prihodnjé.)

Nov zakon o prodaji živil.

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje dne 10. februarja podpisal in proglasil zakon o nadzorstvu nad živili. Zakon ima 26 paragrafov. Prvi člen določa:

Radi zaščite narodnega zdravja in radi oskrbe prebivalstva z zdravo hrano se postavljajo pod nadzorstvo javnih oblastev ti-le predmeti in izdelki: 1. Živila in pijače vseh vrst, 2. začimbe in sredstva za izboljšanje okusa, barve in izgleda pod 1. navedenih predmetov, 3. pripravke, ki jih rabijo ali ki so namenjene uporabi pri proizvodnji, izboljševanju, shranitvi in odpravi pod 1. in 2. navedenih predmetov. To nadzorstvo sme v smislu nadaljnjih paragrafov minister za socialno politiko in narodno zdravje razširiti.

Nadzorstvo opravljajo prvostopna oblastva s pomočjo strokovnih organov, hig. zavodov in ustanov. V osr. hig. zavodu v Beogradu in pri šoli narodnega zdravja v Zagrebu bodo za potrebe vse države prirejeni posebni tečaji za nadzornike živil. Naloga nadzornikov bo, da pregledujejo živila, da preprečujejo razširjanje kužnih in parazitskih bolezni na živini in da izločijo iz živil strupe in ostale škodljive predmete ter da uničujejo falzifikate. Nadalje bodo morali paziti, da hrana ne bo slaba.

Nadaljni paragrafi govore o načinu prijavitelj in o delovanju hig. zavoda in domov nar. zdravja, ki morajo ustanoviti posebne odseke za pregled živil s strokovnjaki na čelu.

Kazenske določbe predvidevajo zaporno kazen do enega meseca ali de-

narno globo do 10.000 Din. V težjih primerih je uporabiti tudi kazenski zakon radi poškodbe ljudskega zdravja. Zakon bo stopil v veljavo 30 dni po razglasitvi v »Službenih novinah«. S tem dnem bodo prenehale določbe zakona z dne 16. januarja 1896 in odredbe ostalih pokrajinskih zakonov, naredb, predpisov itd.

Čim bo zakon razglašen v »Službenih novinah«, bomo priobčili dobeseden prevod celotnega teksta.

JUGOSLAVIJA IN EGIPTOVSKI TRG.

V Kairi, glavnem mestu Egipta, so otvorili državni trgovski muzej. Prostore v njem je dala egiptska vlada na razpolago tudi naši vladi, in bodo mogli imeti naši industriji tam stalno in brezplačno razstavljene svoje vzorce. Vsak vzorec naj bo natančno označen glede njegove porabljenosti, pretvorbe v fabrikat itd. Zlasti sledeče blago pride v poštev: volna, vreče, gumbi, čevlji, firnež, svila, lan, steklo, papir, preproge, žveplena kislina, kemična gnojila, kože itd. Muzej oskrbuje egiptska država. Jugoslovanski interesentom daje natančnejša pojasnila Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

SVEČANA OTVORITEV PROGE ROGATEC-KRAPINA.

Svečana otvoritev proge Rogatec-Krapina bo v nedeljo 16. t. m. dopoldne. Predvidoma bo svečanosti prisostvoval prometni minister inž. Radivojevič, nadalje bana Dravske in Savske banovine ter številni predstavniki oblastev in korporacij. Svečanostni vlak bo odpeljal s postaje Rogatec proti Krapini.

Mednarodna pocenitev denarja.

V začetku tekočega leta razpolaga Francija z 69 milijardami zlatih frankov in moremo govoriti naravnost o inflaciji zlata. To in razni drugi vzroki so jo napotili, da je znižala Francoska banka že itak nizko 3/4-odstotno obrestno mero na 3%, kakor smo pisali o tem v posebnem članku. Poleg obrestne mere je treba rešiti tudi vprašanje naložbe razpoložljive glavnice v inozemstvu. Glavnica ne prenese brezplodnega ležanja; nakopičeni denar bo iskal nova pota in se bo obrnil tja, kjer sta mu zajamčena najboljše obrestovanje in polna materialna in pravna varnost.

Ko smo pisali o Francoski banki, smo rekli, da ji bodo druge državne banke kmalu sledile. In kaj kmalu smo brali o znižanju obrestne mere pri Poljski banki, na 8%, in pred par dnevi o Nemški Državni banki, na 6%. Šele 14. januarja letos je znižala Nemška Državna banka obrestno mero od 7 na 6%, sedaj pa na 6%. Merodajen za zopetno znižanje je bil zaključek konference v Haagu, dalje je želja, da se pomaga gospodarstvu, ki se nahaja v neugodnem položaju. Nemška banka ni čakala na obrestno znižanje Angleške banke in je hotela zasebnemu gospodarstvu kolikor mogoče hitro pomagati. Sedaj ji je sledila Angleška banka in je znižala obrestno mero na 4 1/2%. Dosedanja obrestna mera je bila v veljavi od 12. decembra 1929. Prav tako kakor Nemčija, je hotela tudi Anglija pomagati svoji industriji, ki se ji ne godi ravno predobro. Gotovo bi pa do znižanja obrestne mere ne bilo prišlo, če bi se ne bil dosegel prej sporazum z newyorško Federal Reserve Bank. Vsekakor je tako za Nemško Drž. banko kot za Angleško banko izšla pobuda iz Pariza. Danes je svet gospodarsko tako zvezan in spojen, da se vsaka

sprememba javi v posledicah takoj tudi drugod. Za Angleško banko je prišla takoj Federal Reserve Bank of New York in je znižala obrestno mero od 4% na 4%. Sledilo ji je takoj večje število drugih ameriških zveznih bank. Padajoče tendence ameriške obrestne mere emisija novega reparacijskega posojila v znesku 300 milijonov funtov torej ni mogla ustaviti. Spominjamo se, da je imel na koncu oktobra Newyork še 6-odstotno obrestno mero, London 6%, Berlin 7%. London in Newyork sta v tem kratkem času znižala za dva odstotka, Berlin za 1 1/4%.

Posledice vsega tega se bodo poznale pač tudi v Jugoslaviji. V Zagrebu n. pr. so dosegle hranilne vloge vsoto 5 milijard dinarjev, v Sloveniji je vlaganje močno, inozemstvo ponuja denar, placiranje denarja je otežkočeno. Kmetu bi bilo treba pomagati, 8 odstotkov bi zahtevalo. Zato bi se pa morala znižati tudi vložna obrestna mera, ki je sedaj 6-odstotna.

Po zadnjih znižanjih je obrestna mera nekaterih držav sledeča:

Pariz 3%,
London 4 1/2% ali 1 1/2% nad Parizom,
Newyork 4% ali 1% nad Parizom,
Berlin 6% ali 3% nad Parizom,
Zürich 3 1/2% ali 1/2% nad Parizom,
Bruselj 3 1/2% ali 1/2% nad Parizom,
Dunaj 4 1/2% ali 1 1/2% nad Parizom,
Rim 4% ali 1% nad Parizom,
Budimpešta 4 1/2% ali 1 1/2% nad Parizom,
Atene 8% ali 5% nad Parizom,
Praga 5% ali 2% nad Parizom,
Sofija 10% ali 7% nad Parizom,
Varšava 8% ali 5% nad Parizom,
Madrid 5 1/2% ali 2 1/2% nad Parizom,
Beograd 6% ali 3% nad Parizom.

Spremembe v svetovnem gospodarstvu — vzrok brezposelnosti.

Od vpisanih brezposelnih na celem svetu, odpade pet šestin na Evropo, in sicer na Nemčijo, Avstrijo, Anglijo in Rusijo. Od teh pet šestin odpade zopet na Rusijo približno polovica. Pri presoji splošnega gospodarskega razvoja lahko Rusijo izločimo, kajti tamkajšnja brezposelnost je eksperiment sistematične boljševidne politike, ki gre za tem, da proletarizira poljedelstvo.

Gre predvsem za to, da najdemo razlog temu ogromnemu zlu — brezposelnosti. Prvi razlog je gotovo sprememba svetovnega gospodarstva. Dejstvo je, da znaša povečanje produkcije 56 najvažnejših surovin v Evropi v času od leta 1913 naprej samo 5%, v Severni Ameriki in Aziji 25% in v Afriki 30%. Od svetovnih dohodkov, ki znašajo 900 milijard dolarjev, odpade celih 40% samo na Združene države. Zunanja trgovina Evrope je nazadovala za 14%, zunanja trgovina Severne Amerike in Azije se je pa povečala za 25%. Posledica tega neugodnega položaja za Evropo pomenja tudi izgubo politične premoči Evrope, kar se razvdi posebno iz emancipacije angleških dominijonov.

Drugo kar je povdariti je to, da povpraševanje samo več ne vpliva na produkcijo, ampak da je nasprotno vpliv tehnike na povpraševanje znatno večji. Tehnika se čudovito hitro razvija in sili gospodarstvo na nova pota produkcije, ki jih tehnika sama hoče. Stare industrije izginjajo in nove nastajajo. Da pa protislovje ne manjka, vidimo sledeče: naše življenske zahteve se večajo in sicer veliko prehitro in so vprav mnogokrat vzrok zunanjih gospodarskih katastrof.

Radi teh razmer trpi Evropa, katere produkcija je bila radi svetovne vojne in povojnih razmer zelo občutno prizadeta in je zaostala daleko za ameriško produkcijo. Radi pomanjkanja kapitala ni pač mogla Evropa slediti fantastično hitremu razvoju ameriške industrije. Brezposelnost v Evropi je postala tako rekoč kronična in vprašanje je, ako se bo mogla v dogledni dobi zadovoljivo rešiti.

Ponudbe povpraševanja

Povpraševanje po koži za podplate. Tvrška Perlstein Bros, I Jakob Street — Newyork, N. Y., želi uvažati v Ameriko kožo za podplate. Ponudbe je poslati imenovani firmi neposredno.

Zastopstva za razpečevanje šivalnih strojev za vso kraljevino Jugoslavijo išče neka italijanska tvrdka. Interesenti naj javijo svoj naslov Zbornici za TOI v Ljubljani.

IZVOZ RIB IZ JUGOSLAVIJE.

Po poročilih iz Splita se je izvoz morskih rib od jugoslovanske obale v notranjo Jugoslavijo in na inozemske trge v januarju zelo ojačil. Iz Splita so poslali v Zagreb 1450 kg rib, v Ljubljano 940 kg, v Beograd 535 kg, v Trst 2840 kilogramov, v Benetke 100 kg, na Dunaj 650 kg, v Rim 1325 kg, v inozemstvo sploh 5770 kg. Vsled vedno živahnejšega izvoza svežih rib na domače in tuje trge je nastala v Splitu cela organizacija za gladek in racionalen razvoj te važne trgovske panoge. Iz vseh ribjih okrajev Južne Dalmacije pripeljejo ribe v Split in jih odvažajo od tam na razne trge po morju ali po železnici. Neka velika beogradska tvrdka bo skupaj z neko dalmatinsko zadrugo napravila ob reki Neretvi vzorni ribnjak in se bo pečala tudi z rejo ostrig, po načinu, kot ga vidimo ob obalah Severne Amerike in ob obalah raznih evropskih držav (Francija, Anglija itd.).

Občni zbor Narodne banke Jugoslavije bo 9. marca razmotrival tudi o ustanovitvi posebnega sklada 1 milijona dinarjev za pospeševanje narodnega gospodarstva.

Po svetu

Interesente za poljedelsko prakso v Sveci opozarja poljedelsko ministrstvo, da se dobijo vsa tozadevna pojasnila pri Zavodu za poljedelsko upravo na poljedelski in gospodarski fakulteti v Zagrebu.

Vprašanje resortnih organizacij jugoslov. privilegiranih trgovskih agentur v inozemstvu proučuje sedaj Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Zavod je zaprosil vse jugoslovanske gospodarske organizacije za strokovno mnenje in likratni za izjavo glede delovanja trgovskih agentur vobče.

Za drugo direktno telefonsko zvezo Ljubljana - Beograd se interesirani krogi v zadnjem času zelo zavzemajo.

Izvoz jajec iz Jugoslavije je zaostal in so cene zelo padle.

Srbska Trgovska banka v Novem Sadu izkazuje ob 7 1/2 milijonski delniški glavnici za preteklo leto 1 milijon dinarjev dobička.

Kreuger se hoče v Jugoslaviji še bolj razširiti; belgrajski gospodarski krogi poročajo, da namerava nakupiti velike gozdne komplekse in da se zanima tudi za naše rude, zlasti v Južni Srbiji.

V Vukovaru hočejo zgraditi tekstilno tovarno.

V Vinkovcih je pričela obratovati nova elektrarna.

Vprašanje železnice ob reki Uni je stopilo sedaj v akuten štadij in se vršijo neprestano predmetna pogajanja.

Električna centrala družbe »Dalmatienne« bo z vstavo dveh novih turbin zvišala svojo moč od 36.000 KS na 100 tisoč KS.

Magnezitni rudnik Gornjević pri Čačku (Srbija) je kupila za ceno 2.500.000 Din neka francoska družba.

Na obnem zboru Ogrske Narodne banke so vzeli na znanje letno poročilo upravnega sveta in so določili od čistege dobička, kojega polovico dobi država, polovico delničarji, 13-odstotno dividendo = 15-06 pengő.

Sovjetska industrija bo odslej naprej razdeljena v 26 koncernov, ki bodo prevzeli vodstvo tozadevnih panog.

Velika nemška tovarna aeroplanov Raab-Katzenstein je vsled zmanjšane težkoč v nemški avijacijski industriji ustavila izplačila in je zaprosila v svrhu preprečitve konkurza za otvoritev poravnalnega postopanja z eventualno poravnalno kvoto 50 odstotkov.

»Gesfürel« (Gesellschaft für Elektrizitätswirtschaft) bo na pomnoženo glavnico izplačala zopet 10-odstotno dividendo.

Triodstotni petrolejski davek na bruttoprodukcijo bodo pričeli pobirati v Rumuniji. Družbe, ki producirajo več kot 1000 vagonov, bodo plačale davek in natura, druge družbe pa v gotovini.

Produkcija avstrijskih pivovariv v obratni dobi 1928/29 je znašala 5-274 mil. hl. Večinoma so jo porabili doma; uvoz pada, izvoz je dvakrat tako velik kot uvoz.

Japonska pogodba med Italijo in Rumunijo bo sklenjena v najkrajšem času. Pogajanja se vršijo v Rimu.

Za prevoz jugoslovanskega premoga od Djevdjelije do Aten in Pireja dovoljuje Direkcija grških državnih železnic 20-odstoten vozninski popust, če doseže eksport na leto vsaj 100 vagonov pri posameznem eksporterju.

Cene koruze v Rumuniji so po začasni utrditvi zopet padle. Sploh je svetovni trg koruze slab.

Angleška banka je znižala obrestno mero na 4 1/2%. Prvo znižanje v zadnjih dneh je izvedla Francoska banka (3%), sledila ji je Nemška državna banka (6%), Poljska državna banka (8%) in sedaj Angleška banka (4 1/2%). Brez dvoma je pričakovati znižanja tudi pri drugih državnih bankah.

Hatry, o čigar velikanskem bankrotu smo že pisali, je bil obsojen na 14-letno ječo.

Mednarodni kartel valjane žice bo zboroval te dni v Berlinu in se bo posvetoval o vprašanjih organizacije in kontingentiranja.

Izredno bogata nova demantna najdišča so odkrili v Južni Afriki, severno od reke Oranje. Cenijo jih na 1.750.000 karatov.

Nazadovanje holandske bombažne industrije.

Holandska bombažna industrija se je še v celi prvi polovici prejšnjega leta očuvala splošnega konjunktornega nazadovanja v drugih bombažnih centrih Evrope. Toda v drugi polovici je tudi holandska bombažna industrija znatno nazadovala. To depresijo je v glavnem pripisati naraščajoči japonski konkurenci v deželah daljnega vzhoda. Holandska izvažala v normalnih časih približno 60% svoje celotne bombažne produkcije in sicer skoro izključno v Nizozemsko Indijo in v sosedne kraje. Tako je n. pr. od produkcije leta 1928, ki je znašala več kot 30 milijonov kilogramov, šlo nič manj kot 54% v Nizozemsko Indijo, predvsem na Javo. V spomladi leta 1929 se je pa pojavila tako močna japonska konkurenca, da so velike količine holandskega in angleškega blaga obležale neprodane v tamkajšnjih skladiščih. Ne glede na cenejše japonsko delo in večjo bližino, je japonska bombažna industrija pri svojem konkurenčnem boju v nizozemskih kolonijah podpirana z nizkimi tarifi, ker japonska vlada subvencionira paroplovne linije z indijskim oceanom. Položaj holandske bombažne industrije se je med tem tako zelo poslabšal, da se že cela vrsta tvornic resno bavi z načrti znižanja produkcije in skrajšanja delovnega časa, oziroma z opustitvijo predilnih strojev. Poleg tega se hoče nekatere tvornice specializirati na take vrste bombažnega blaga, ki se v Japonski ne proizvaža in to tem bolj, ker obstoji bojazen, da se bo japonska industrija pri svoji ekspanzijski tendenci pojavila tudi na evropskem tržišču.

ZBOROVANJE VINOGRADNIKOV V VRŠCU.

V Vršču (Vojvodina) so zborovali te dni vinogradniki in vinski trgovci in so zahtevali zborovanje državnega kongresa ter ustanovitev državne zveze jugoslovanskih vinogradnikov in vinskih trgovcev in znižanje raznih davščin in pristojbin. Pri sklepanju trgovskih pogodb naj se gleda na to, da se dosežejo v pogodbah z zadevnimi državami izvozne ugodnosti za jugoslovansko vino. Id.

ZEMLJIŠKE KNJIGE V SLOVENIJI.

V preteklem letu je bilo izvedenih pri vseh okrajnih sodiščih v Sloveniji 63.452 zemljkknjižnih transakcij proti 65.007 v letu 1928. Statistika ne navaja števila prenosov lastniških pravic in števila vključb posojil in drugih bremen. Pri deželnem sodišču v Ljubljani in pri okrajnih sodiščih sta odnosni številki 3693 in 3658. Zemljiške knjige pri teh sodiščih vsebujejo predvsem katastralne sezname. Dideikomisi so v splošnem zelo obremenjeni. Okrajna sodišča so izvedla v preteklem letu v zasebnih zadevah 59.070 eksekucij proti 62.196 v letu 1928. Izvedenih je bilo lani 16.598 gre za milijonske vrednote. Število pupilarnih zadev je 6281 proti 6426, število invalidskih zadev 708 proti 964.

MOST ČEZ DONAVO PRI RUŠČUKU.

Po dolgih predpogajanjih so otvorili 5. t. m. v Bukarešti konferenco o zgradbi mostu med Bolgarijo in Rumunijo, in sicer med Ruščukom in Džurdževom. Pisali smo že svoj čas, da izhaja pobuda za gradbo tega mosta od poljske strani. Poljska sicer ni mejašinja, a se bo gradbe tudi udeležila, ker bo most pota njene trgovine v bližini orient izredno okrajšal.

SUŠAK — BORDEAUX.

Govorili smo že o možnosti prodaje jugoslovanskega blaga v Bordeaux ter o potrebi pomorske zveze s tem mestom. Na podlagi poročila našega generalnega konzula v Bordeauxu se je za vprašanje zveze začel takoj zanimati zavod za pospeševanje trgovine in ima že zagotovilo neke družbe v Bordeauxu, da bo vstavila v promet med francoskim pristaniščem in Sušakom neko holandsko ladjo.

BREZPOSELNOST NA DUNAJU NA VIŠKU.

V drugi polovici januarja je brezposelnost na Dunaju narasla na novo za 6740 podpiranih, in je s tem dosegla število 97.638, kar je za 8374 več kot lani na koncu januarja. S tem je ali višek brezposelnosti dosežen ali pa se ima računati še z razmeroma majhnim naraščanjem v tekočih dveh tednih. Nato bo boljše; tako pravijo.

Trgovina med Jugoslavijo in Švico.

Švicarski konzulat v Zagrebu je izdal pregled trgovine med obema državama za mesec december 1929 in s tem vred tudi za vse preteklo leto. Lani je izvozila Jugoslavija v Švico 2132 hl raznih pijač, 511 glav živine itd. Skupna vrednost tega izvoza je izračunjena s 14.608.000 švicarskimi franki. V Jugoslavijo je pa izvozila Švica 38.439 ur in optičnih instrumentov itd. v skupni vrednosti 11 milijonov 100.000 frankov; torej rezultira iz tega za Jugoslavijo preveč 3.500.000 frankov. Ves lanski izvoz Švice je znašal, kakor že vemo, 2104 milijone frankov, ves uvoz pa 2784 milijonov frankov.

NEMSKI UVOZ ČEVLJEV LETA 1929 ZA POLOVICO MANJŠI KOT L. 1928.

V preteklem letu je bilo uvoženih v Nemčijo 2.150.000 parov usnenih čevljev proti 4.210.000 v letu 1928; to pomeni 48-9-odstotno nazadovanje uvoza. V primeri z letom 1927 je nazadovanje 27-odstotno. Izvoz leta 1929 je znašal 2.700.000 parov, kar je 38 odstotkov več kot v letu 1928. Vrednost v preteklem letu uvoženih čevljev je izkazana z 21.450.000 markami, vrednost eksporta s 30.300.000 markami, aktivni saldo torej z 8.850.000 markami. Vidi se, da gre boj Bata bolj za notranji nemški trg kot za konkurenco v eksportu.

DIVIDENDE AVSTRIJSKIH BANK.

Razen ene izjeme avstrijske velebanke svojih letnih zaključkov doslej še niso priobčile. Vidi se pa tendenca, da bodo bilance letos prej priobčile kot v preteklih letih. Glede kupčijskih zaključkov se more zaenkrat samo reči, da so onim lanskega leta precej enaki in le pri nekaterih zavodih ugodnejši. Domnevajo, da nobena banka ne bo zvi-

Likvidnost na svetovnih denarnih tržiščih.

V toku meseca januarja je bil denarni položaj na newyorškem tržišču jako ugoden, da, napram prejšnjim mesecem se je celo izboljšal. Med tem je zvezna rezervna banka v Filadelfiji znižala obrestno mero od 5 na 4½%, tako da so sedaj še zvezne rezervne banke v Clevelandu, Dallasu, St. Louisu, Minneapolisu in Richmondu obdržale 5% obrestno mero. Ta likvidnost se je predvsem pojačala, ker so ugodno vplivala na denarni trg obrestna izplačila v začetku januarja.

Tudi nikakor neenotna, ja, v marsikaterih slučajih pojemajoča konjunktura je vplivala razbremenilno na denarni trg. Resni gospodarski krogi se bojijo, da bo odtok zlata iz Amerike zavzel preveč velik obseg. Radi tega je položaj na londonskem trgu vplival prav znatno na nadaljno ameriško diskontno politiko. Dnevni denar se je dobil povprečno za 4 do 4½%, trimečni bančni akcepti so zahtevali 4 do 4½%.

Na londonskem trgu se je situacija razvijala precej neenotno. Vendar pa se je tudi tukaj opazila v glavnem močna likvidnost. Dnevni denar se je dobil za 4% do 4%, trimesčni bančni akcepti so zahtevali 3½% do 4, in se nahajajo torej znatno pod oficijelno obrestno mero, ki znaša 5%. Ta položaj v zvezi z nadaljnjim ojačenjem zlate zaloge je vzbudil upanje na skorajšnje nadaljno znižanje obrestne mere. Na drugi strani je pa relativna slabost tečajja funta nasproti dolarju in nemški marki povzročila nekoliko vznemirjenja. Zdi se, da so radi sklepa haške konference šli večji krediti v Nemčijo. Vznemirjač moment tvori predvsem francoska zlata politika, ki teži za tem, da si nabavi tem več zlata. Radi tega ni gotovo, če bo angleški banki mogoče njene zlate zaloge še povečati.

Na pariškem trgu je v vsakem oziru vlada'la velika likvidnost. Markanten dokaz za veliko likvidnost je stalno naraščujoče nazadovanje meničnega portefeuil-a francoske banke, ki znaša po zadnjem poročilu le še okroglo 6-6 mili-

arda dividende; v večini slučajev bo dividenda ista kot je bila lani, a ni izključeno, da bo v posameznih slučajih tudi manjša. Prometni obseg bank se je vseskozi bistveno pomnožil, a dohodki niso bili vedno vsrtrici s to pomnožitvijo. Izjema, ki smo jo zgoraj omenili, je Wiener Giro, und Kassenverein Tendena po hitrem priobčenju bilanc ni omejena na Avstrijo, temveč je splošna.

ZLATO IN SREBRO.

Ko je Kolumb odkril Ameriko, je bilo razmerje v vrednosti zlata in srebra nekako 10 : 1. Pozneje je razmerje zelo kolebalo, večinoma na škodo srebra, čigar produkcija je bila relativno mnogo večja kot produkcija zlata. Zadnje šestdesetletje nam kaže sledeče razmerje v vrednosti srebra do zlata: Leta 1871 1 : 15,5, leta 1900 1 : 36,5, leta 1913 1 : 34,1, leta 1918 1 : 19,8, leta 1920 1 : 15,3, leta 1924 1 : 27,7, letos 1 februarja pa 1 : 44; torej je letos cena srebra tako padla, kot še nikdar doslej. Vzrok tiči v tem, ker so razne države opustile srebrno vrednoto in so se oprijele zlata. S 1. julijem preide k zlatu tudi Kitajska, ki je prevzela doslej ca. 1 četrtino svetovne produkcije srebra. Najbolj bo trpela pri tem ameriška srebrna produkcija, ki zalaga kitajsko srebrno potrebo z več kot s polovico.

TRST — PROSTA LUKA ZA AVSTRIJO?

Rimski dopisnik »Berliner Tageblatt«-a javlja, da obstoji v Rimu misel, naj bi postal Trst prosta luka za Avstrijo, ker je Trst slejkoprej naravno pristanišče Avstrije. Kot protiuslugo kaže Avstrija pripravljenost, da dobi Italija preložitveni kolodvor onostran Brennerja, pri čemur bi prišel v poštev skoraj edinole Innsbruck.

jonov frankov. Nasprotno je znašala zaloga zlata in deviz pri farnoski banki okroglo 69 milijard frankov, kar je posebno ugodno, če pomislimo, da je v obtoku okroglo 69 milijard frankov v papirju. Vsota, ki pride državi v dobro, je znašala 11 milijard frankov, privatni depoji pa so znašali 6-4 milijarde.

Radi ravnokar navedenega, se pač ni čuditi, da je bil pariški trg tako zelo likviden. Iz vsega tega tudi razvidimo, kako je mogoče, da je francoska banka dne 30. januarja znižala diskontno mero od 3½ na 3%.

Velika je bila tudi likvidnost na amsterdamskem denarnem tržišču. Znižanje diskonta z dne 16. januarja od 4½ na 4% je ugodno vplivalo na trg. Večje znižanje diskontne mere, ki bi radi položaja na denarnem trgu bi bilo prav lahko mogoče, se ni izvedlo radi precej visokih bančnih obresti v Londonu in New Yorku. Vendar pa je mogoče, da se bo diskont znižal, kajti ponudbe denarja so zavzele čim dalje večji obseg. Vzrok, da je likvidnost na Nizozemskem tako velika, je iskati v nazadovanju konjunktura v nizozemskem gospodarstvu. — Dnevni denar se je dobil zaradi velike ponudbe že za 1½ do 1¾%. Privatna diskontna mera je znašala povprečno 27/8%.

Tudi na švicarskem denarnem trgu je bilo opaziti močno likvidnost. Ponudb denarja je bilo pri majhnem povpraševanju veliko in tako je razumljivo, da so se obresti še bolj znižale. Dnevni denar je zahteval 2%, privatni diskonti so pa znašali 2½/8%. Inozemske menice in rembourzni krediti so zahtevali 4 do 4½%. Dejstvo, da so se kreditne dajatve švicarskih bank inozemstvu povečale, se zrcali tudi v tem, da so inozemske valute v Švici v zadnjem času postale bolj trdne. Za veliko denarno likvidnost na švicarskem trgu, je tudi izkaz švicarske narodne banke važen. Zaloge zlata in deviz nam kažejo rekordno stanje: 603 + 362 milijonov frankov = 965 milijonov frankov. Pri tem pa je v obtoku le 851 milijonov frankov v papirju. Obtok bankovcev je z zlatom in zlatimi devizami pokrit za 110%, z zlatom samim pa skoro za 71 odstotkov.

VELIKO NARAŠČANJE NARODNIH DOHODKOV V U. S. A.

Letno poročilo državnih davčnih dohodkov v U. S. A. dokazuje, kako neobičajno hitro so v zadnjem času narasli narodni dohodki v Zedinjenih državah. Število oseb, ki so priznale več kot 1 milijon dolarjev letnih dohodkov, je bilo leta 1927 290, leta 1928 pa že 496 ali za 40 odstotkov več. Leta 1928 je imelo 20 oseb več kot 5 milijonov dolarjev letnih dohodkov, leta 1927 le 11 oseb. Borzne pristojbine v letu 1927 so nesle 2895 milijonov dolarjev, leta 1928 pa 4787 milijonov. Zadnji borzni krah je na narodno premoženje sigurno nekoliko vplival, a gotovo je, da še nikdar v svetovni zgodovini ni bilo nakopičenega toliko bogastva kot ga je danes v U. S. A.

EKSISTENČNI BOJ NEMSKE BOMBAŽEVE INDUSTRIJE.

Poročilo nemških bombaževih tkalnic označa preteklo leto kot izrečno deprezijsko leto, kar se zrcali najbolj v nazadovanju uvoza ameriškega bombaža v Bremen. Produkcija in zaposlenost sta padli v letu 1929 še pod leto 1928. Nemški trg je trpel pod mednarodnim pritiskom cen in se je bilo treba zateči k redukciji cen. Izpad pri ženski obleki je bil nadomeščen z drugimi uporabnimi možnostmi (sport, avto, pnevmatike, kabli). Uporaba mešane bombaževe tkanine pospešuje tudi uporabo umetne svile in sta si torej bombaževostkalstvo in umetna svila zaveznika.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporočila
špecerijsko blago
raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznovrstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Razstave in sejmi

V POMORSKEM PROMETU

so udeležencem letošnjega jubilejnega ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 29. maja do 9. junija, dovoljene na podlagi sejmske legitimacije sledeče olajšave:

Na parnikih paroplovnega društva »Boka« 50% popust, na parnikih »Dubrovačke plovidbe« olajšave »razreda za razred«, t. j. plača se cena nižjega, a da se vozi v višjem razredu, enako tudi na parnikih »Jadranske plovidbe«.

Za prevoz razstavnega blaga pa velja na parnikih vseh treh parobrodskih družb 50% popust.

Ugodnost velja na vseh parnikih za posetnike in razstavno blago od 20. maja do 20. junija t. l.

* * *

Velesejem na Lipskem. Spomladanske prireditve velesejma na Lipskem se otvorijo 2. marca in trajajo: vzorčni velesejem do 8. marca, veliki tehnični in slavnostni velesejem do 12. marca, sejmi za tekstilije in sportne predmete pa do 6. marca t. l.

čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«.

Razno

Mariborska borza dela v Mariboru. Od 26. januarja do 1. februarja t. l. je dela iskalo 67 moških in 48 ženskih, torej 115 oseb, službenih mest je bilo 82 prostih, delo je dobilo 83 oseb in to 56 moških in 27 ženskih, odpotovalo jih je 12, odpadlo 8, koncem tedna pa je bilo še 614 oseb nezaposlenih. Od 1. januarja do 1. februarja pa je dela iskalo 740 moških in 379 ženskih, 338 službenih mest je bilo prostih, delo je dobilo 308 oseb, odpotovalo jih je 90, odpadlo 127.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 9 viničarskih družin, 6 majerjev, 1 kravar, 12 hlapecev, 20 gozdnih delavcev, 25 rudarjev, 1 krojač, 1 krojaški prirezovalec, 2 čevljarska prirezovalca za gornje dele čevljev, 1 čevljar za fino delo, 1 lesostrugar, 2 kovača, 1 slaščičar, 1 mesar, 1 raznašalka kruha, 1 kurjač, 1 železolivar, 1 kovaški mojster, 1 kočijaž, 1 mizar, 1 mlinar, več vajenk (trg. stroke), kakor tudi 6 kuharic, 1 služkinja, 2 bolničarski sestri, 1 šiviljska vajenka, 4 služkinje za Srbijo.

Belgijska petrolejska družba Petrofina je imela v preteklem letu 40-9 milijona belgijskih frankov čistega dobička proti 34-4 v letu 1928 in bo razdelila rekordno dividendo 60 frankov proti 56-4.

Izvirne francoske pastilje **VALDA**

obrnjuje v s vseh zih učikov mrzic, meje, mokrate in bac lov na dihalne organe.

Prodajajo vse lekarnice in drogerije.

Ljubljanska borza

Tečaj 10. februarja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22 78
Berlin 1 M	13 5475	13 5775
Brusel 1 belga	—	7 910
Budimpešta 1 pengő	—	9 924
Curih 100 fr.	1094 40	1097 40
Dunaj 1 šilling	7 9752	8 0052
London 1 funt	275 71	276 51
Newyork 1 dolar	—	56 65
Pariz 100 fr.	—	222 58
Praga 100 kron	167 55	168 35
Trst 100 lir	—	297 10

Nova kriza v produkciji dijamantov.

Kot najstarejši centrom dijamantne industrije velja brez dvoma Amsterdam. Toda že na drugem mestu moramo imenovati Antwerpen. Manjše brusilnice dijamantov so dalje raztresene po celi Belgiji. V Nemčiji se nahajajo brusilnice v Hanau in Idar, kakor tudi v nekaterih vaseh Odenwalda in Pfalza. Francija ima razmeroma znatno dijamantno industrijo v St. Claude. Številne brusilnice se nahajajo nadalje v Združenih državah. Nemške in francoske brusilnice so pa sedaj popolnoma odvisne od Nizozemske, Belgije in Anglije ter jih je radi tega treba smatrati kot posredovalke in ne kot konkurentinje velikih centrov te industrije. Nasprotno se pa je v zadnjem času pojavil resni konkurent v Južni Afriki.

Ze več let pred izbruhom vojne so se člani južno-afriškega parlamenta zavzeli za ustanovitev lastne dijamantne industrije. Toda šele v zadnjih letih je zadobil ta načrt konkretne oblike. Sprejet je bil v to svrhu zakon: takozvani Precious Stone Bill, ki je dal vladi za pridobivanje in prodajo dijamantov obsežna polnomočja. Pogajanja z različnimi podjetji so tako daleč uspeša, da proizvajajo v Južno-afriški uniji 24 brusilnic brušene dijamante in sicer v mesečni vrednosti 200.000 angleških funtov.

Ne samo v neposredno zainteresiranih strokovnih krogih se razpravlja vprašanje, ali se bodo mogla ta nova podjetja obdržati dalj časa. Zelo razširjeno je mišljenje, da se stalno ne bodo mogla obdržati. Predvsem se povdarja, da bo ne-

mogoče svojevoljno ustvariti industrijo, v kateri naj bi po načrtih Južno afriške vlade dobilo zaposlenost skoro 10.000 delavcev. Pri tem opozarjajo na neuspehe umrlega Sir Bernhard Oppenheimer-ja, ki je hotel uvesti dijamantno industrijo v Veliki Britaniji. Dalje opozarjajo na dejstvo, da se tudi v Združenih državah pred približno 55 leti ustanovljena dijamantna industrija v kljub visoki zaščitni carini ni mogla kaj prida razviti. Splošno vlada mnenje, da bodo tovarnarjem od južno-afriške vlade podeljeni privilegiji kompenzirani radi znatno večjih mezd produkcijskih stroškov. Da bi pa ti privilegiji stalno veljali, je malo verjetno.

Manj pesimistični opazovalci pa so vendar mnenja, da je za južno-afriško industrijo v kljub vsem težkočam vendar podana možnost dobička. To pa radi tega, ker ima vlada precej velika dijamantna polja in poleg tega velik vpliv nad drugimi rudniki in polji v deželi. Tudi iz tega razloga ne moremo dvomiti, da se ne bi mogla južno afriška dijamantna industrija uveljaviti, toda zaposliti bo mogla samo omejeno število oseb. Za Južno Afriko se bo izplačalo samo predelavanje večjih kamnov, tako da se bo ta industrija gibala samo v ozkih mejah.

Na industrijo v Amsterdamu ni mogel razvoj dogodkov v Južni Afriki niti najmanj uplivati, da, celotni obrat se je celo v dobi cele dosedanje razvojne perijode afriške industrije nesprenljivo obdržal na isti višini. Število brezposelnih je sicer stalno raslo, kar pa se je opazilo tudi na vseh drugih centrih dijamantne industrije. Tudi Južna Afrika ni bila nič na boljšem, kajti vzrok temu nepričakovanemu nazadovanju ni bilo iskati v dijamantni industriji sami, ampak v posledicah ameriške borzne krize. Mnoga naročila so bila neposredno po borznem polomu odpovedana in trgovina z dijamanti je skoro popolnoma zaostala. Sedaj je aktivnost dijamantne industrije padla za več kot polovico pod normalno mero.

Če tudi Združene države veljajo kot glavni nakupovalec brušenih dijamantov, so vendar tudi množine, ki grede v druge države, znatne. Vse evropske države so odjemalke amsterdamskih tovarnarjev. Države Južne in Srednje Amerike tudi uvažajo znatne količine. Tudi Kanada ni majhen odjemalec. Isto velja tudi za mnoge azijske države, Avstralijo, kakor tudi za samo Afriko. Strokovnjaški krogi smatrajo sedanjo situacijo za prehodno depresijo. S sigurnostjo se domneva, da se bo položaj znatno izboljšal, kakor hitro bo parlament Združenih držav sklenil znižanje uvozne carine na dijamante, ali pa tudi to znižanje odklonil. Radi te nesigurnosti so se ameriški importerji oskrbeli samo za neposredno potrebo, v kolikor rabijo za pokritje momentanih povpraševanj. V posesti ameriških importerjev se nahajajo sedaj samo majhne ali pa tudi nobene zaloge. Izpopolnitev njihovih zalog bo brez dvoma morala slediti, kakor se bo moralo tudi pojasniti vprašanje glede carine. To pa bo potem vplivalo na celotno dijamantno industrijo.

Dobava-prodaja

Nabava 800 parov čevljev. Poštna in telegrafska uprava v Ljubljani razpisuje prvo pismeno dražbo za dobavo 800 parov čevljev v skrajšanem roku. Dražba bo dne 28. februarja t. l. ob 11. uri v pisarni poštne uprave v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. Jamčevina (5% ali, če je inozemec 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne uprave v Ljubljani, soba št. 41, kjer se lahko v pogledajo in kupijo tudi po goji.

Oddaja zgradbe skladišča v Zagrebu, ki je bila razpisana za dan 25. februarja t. l. pri Inženjerskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu, se bo vršila dne 10. marca 1930.

Oddaja zgradbe skladišča v Karlovcu, ki je bila razpisana za dan 26. februarja t. l. pri Inženjerskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu, se bo vršila dne 11. marca 1930.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Cavtat se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 27. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1 triročnega drogovnega signala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (kuverte, košarice za akte, svinčniki, pivniki, peresa). — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov hrastovih pragov. — Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 24. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1 geografske karte »Evropa«, 1 geografske karte Kraljevine Jugoslavije ter glede dobave 1 globusa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave impregnirane svile in platna, 3000 m jeklenih vrvi ter glede dobave izolirane bakrene žice in drugega materiala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. februarja t. l. ponudbe glede dobave 45 lestev. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. februarja t. l. ponudbe glede dobave 150 kg stearinskih sveč, 40 komadov suhih žigov; do 24. februarja t. l. pa glede oddaje popravila raznih vozičkov, dvokolesnih dir in samokolnic. (Pogoji so na vpogled pri posameznih oddelkih.) — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 m železnih cevi. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg raznih žebeljev in 300 komadov žgel za čiščenje gorilcev. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. februarja t. l. ponudbe glede dobave mašinskih puš. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 27. februarja t. l. ponudbe glede dobave

200 m brezšivnih železnih cevi in 80 komadov prirobc za te cevi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. februarja t. l. pri Komandi mornarskega sukna. — Dne 27. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave ognjegasnega materiala. — Dne 27. februarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave telegrafskih drogov in 60 vagonov drv. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Irzna poročila

Mariborski trg dne 1. februarja 1930. Trg je bil kakor običajno dobro založen in obiskan. Slaninarji so pripeljali na 70 vozeh 270 zaklanih svinj, kmetje pa 25 s krompirjem, čebulo in drugimi živili naloženih voz in 1 voz sadja, kakor tudi okoli 500 komadov perutnine in drugih domačih živali na trg. Cene so bile mesu, kakor do sedaj, krompirju in drugim živilom so se le neznatno spremenile, pač pa je solata iz Italije draga (po 10 do 12 Din za kg). Vsled gorkega vremena imamo pa sami lepo in dobro salato, kakor motovilec, regrat itd., ki se prodaja po izredno nizki ceni. Cene sadju so ostale, one hruškam so se celo zvišale, oranže se prodajajo po Din 1 do 2:50, limone pa po 1 do 1:50.

Lesena in lončarska roba se je prodajala tudi kakor običajno po Din 1 do 100 za komad, koruzna slama po po Din 40 za vrečo.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 29. januarja in v soboto 1. februarja t. l. je bilo 22 voz sena, 6 voz otave in 14 voz slame na trgu. Cene so bile senu Din 85—130, otavi 90—100, slami pa 65—70 Din za 100 kg.

Tržne cene v Celju dne 1. februarja 1930. — **Govedina:** V mesnicah I. Din 20—, II. 18—, na trgu I. 20—, II. 18, III. kravje meso 14—16, 1 kg vavpov 9—, pljuč 9—, jeter 12—, ledvice 17—, loja 10—. **Teletina:** 1 kg telečjega mesa I. Din 22—, II. 20—, jeter 18—, pljuč 16—. **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa I. Din 28—, II. 25—, III. 22—, pljuč Din 10—, jeter 20—, glave 13—, slanina I. 25—, II. 24—, slanina na debelo 24—, suhe slanine 28—, masti 26—, šunke 28—, prekajenega mesa I. 28—, II. 27, prekajenih parkljev 8—, prekajene glave 13—, jezika 28—. **Klobase:** 1 kg krakovskih Din 30—, debrecinskih 40, hrenovk 30—, safalad 30—, posebnih

VINOČET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana
nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis
iz pristinega vina
Zahtevajte ponudbo!
Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kislarna v Jugoslaviji
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon št. 2389.

VELETRGOVINA
kolonijalne
in špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA
ZALOGA
sveže pražene kave,
mletih dišav
i rudninske vode.
Točno in solidna pestrežba!
Zahtevajte cenik!

30—, tlačenk 20—, polsuhih kranjskih 35—, suhih kranjskih 50—, brunšviških 20—, salami 90—. **Perutnina:** 1 kokoš Din 30—35, petelin 30—35, raca 40, gos 100—, puran 150—, domači zajec, manjši 15—, večji 25—. **Divjačine:** 1 divji zajec Din 40—60. **Ribe:** 1 kg krapa Din 20—. **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka Din 3—, kisle smetane 16, 1 kg surovega masla 40—, čajnega masla 56—, bobinjskega sira 33—44, trapistovskega sira 28—30, ementalke sira 60—, sirčka 14—, eno jajce 1:25. **Pijača:** 1 liter starega vina Din 20—, novega 16—, piva 10—, žganja 25—30. **Kruh:** 1 kg belega kruha Din 5—, 1 štruca v teži 50 dkg 2:50, 100 dkg 5—, črna kruha 4:50, štruca v teži 55 dkg 2—, 110 dkg 5—, žemlja mala 0:50, žemlja v teži 11 dkg 1—, polbelega kruha 4—4:80, štruca v teži 52 dkg 2:50, 104 dkg 5—. **Sadje:** 1 kg jabolk Din 6, orehov 11—, luščenih orehov 40—, suhih češpelj 7—10, suhih hrušk 8—. **Specerijsko blago:** 1 kg Portoriko Din 72—, Santos 52—, Rio 36—, pražene kave I. 84—, II. 60—, III. 44—52, čaja 60—140, kristal belega sladkorja 13—, v kockah 15—, medu 16—20, kavne prmesi 20—, riža I. 12—, II. 8—, III. 5—, 1 liter namiznega olja 20—, olivnega olja 24—40, bučnega olja 18— vinskoga kisa 3:50, navadnega kisa 2—, petroleja 7:50, špirta denat. 15—, 1 kg soli 2:50—2:75, celega popra 76—, mletega popra 78—, paprike 60—, sladke paprike 68—, testenin I. 11:50, II. 8—, mila 15:50, karbida 7—, sveč 17—, kvasa 32—, marmelade 24—36. **Mlevski izdelki:** 1 kg moke 00 Din 4:10, št. 0 4:10, št. 2 3:90, št. 4 3:35, št. 5 3—, št. 6 2:70, št. 7 2—, ržene enotne moke 3:10, koruznega zdroba 3—, pšeničnega zdroba 4:10—, pšeničnih otrobov 1:50, koruzne moke 2:10, ajdove moke 4:70, kaše 3:80, ješprenja 4—, ovsenega riža 7. **Zito:** 1 q pšenice Din 230—, rži 240—, ječmena 200—, ovsa 210—, prosa 300, koruze 160—, ajde 280—, fižola 400 do 500, graha 1600—. **Kurivo:** 1 q premoaga, črni trboveljski Din 45—, zabukovski 48—, rjavi 25—, 1 m³ trdih drv 120—, 100 kg mehkih drv 28—. **Krma:** 1 q sladkega sena Din 100—, polsladkega 75—80, kislega 60—70, slame 55, prešane stane več 8—. **Zelenjava in gobe:** 1 kg glavnote solate ital. Din 16—, endivije 12—, motovilca 2—, radiča 14 do 16, poznega zelja 2:50—3, kislega zelja 4—, ohrova 3—, karfižole 8—10, 1 krožnik špinache 3—, čebule 3—, česna 12—, krompirja 1:25, 1 repa 0:50, 1 krožnik kisle repe 2:50.

Ceno petroleja v Pensilvaniji so zopet znižali; od 1. oktobra dalje znaša znižanje 2:70 do 3 dolarje pri 1 barrelu.

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA-GREGORČIČEVA 23
Telefon 2552

Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročnica v blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavljamo hitro in po zmeranih cenah. Za večja naročila zahtevajte pestrežbo: — Lastna književnica!